

Snåasen Tjjelte/ Snåsa kommune
Sørsivegen 6
7760 SNÅSA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Snåsa kommune

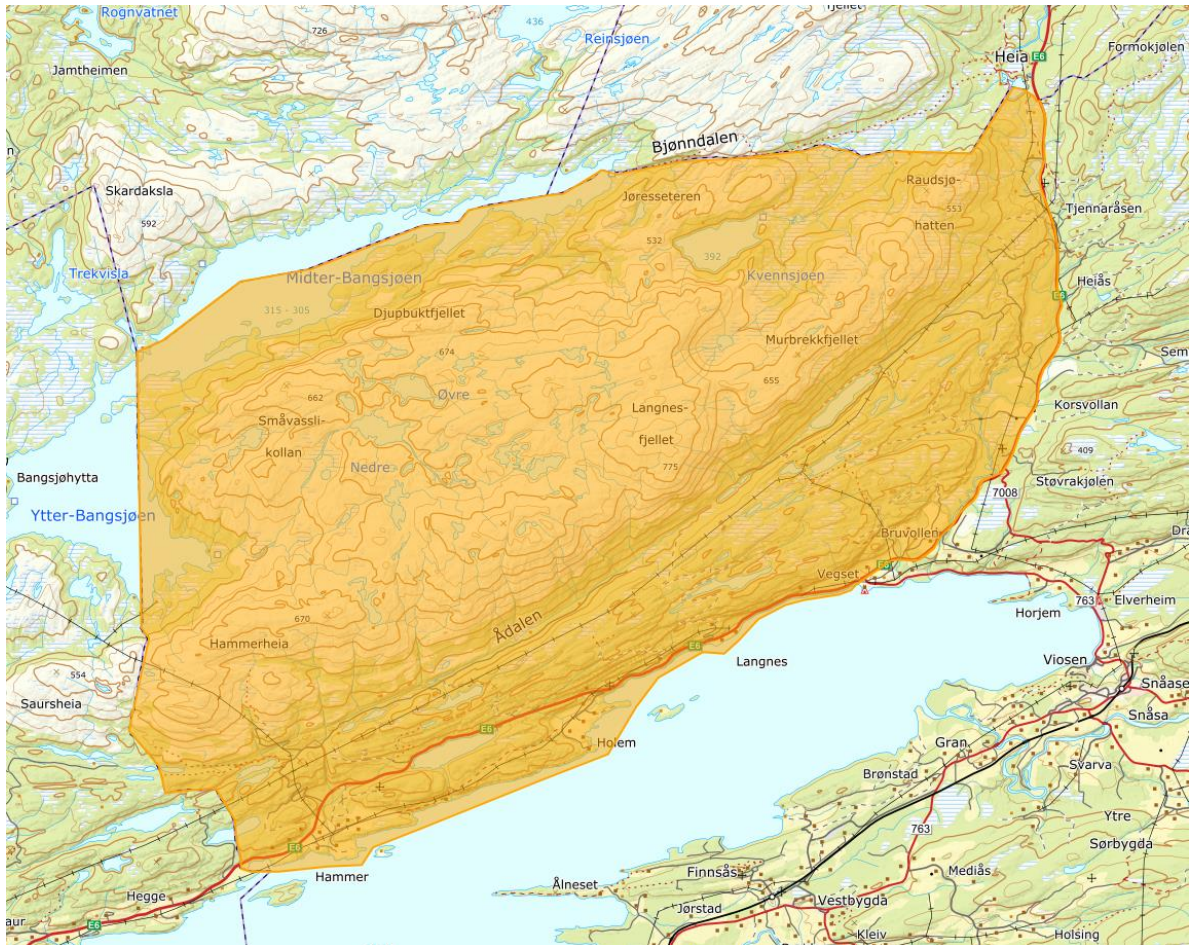
Vi viser til telefonsamtale med Snåsa kommune v/fellingsleder Kåre Selliås fredag 14. juli 2023 kl. 08:57, hvor det ble fremmet muntlig søknad om skadefelling av en bjørn i beiteområdene til Murbrekkfjell beitelag nordvest i Snåsa kommune. Statsforvalteren innvilger søknaden om skadefelling av en (1) bjørn i beiteområdene til Murbrekkfjell beitelag. Dette er et skriftlig svar på den muntlige søknaden. Statsforvalteren ber Snåsa kommune sende skriftlig søknad så raskt som mulig. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vedtak

Med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 jf. §§ 1 og 6, innvilger Statsforvalteren i Trøndelag skadefellingstillatelse på en (1) bjørn til Snåsa kommune i deler av Snåsa kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår for tillatelsen

- 1) Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vilkårene i dette brevet før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i [rovviltforskriften](#) og [forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst](#).
- 2) **Fellingstillatelsen gjelder en (1) bjørn i tidsrommet fra fredag den 14. juli 2023 kl. 13:00 til torsdag den 20. juli 2023 kl. 12:00 kl. 12:00.** Eventuell forlengelse vil bli vurdert av Statsforvalteren i samråd med Snåsa kommune ved tillatelsens utløp. Statsforvalteren i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.
- 3) Skadefellingstillatelsen gjelder for de deler av Snåsa kommune nord for Snåsavatnet og vest for E6 fra Vegset og nordover. Se figur 1 for omtrentlig avgrensning:

Figur 1: Omtrentlig avgrensning for hvor skadefellingstillatelsen er gyldig.

- 4) **Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ, og mot områdene der hvor skader forvoldt av bjørn sist er påvist.** Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
- 5) **Bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen.** Dersom det observeres bjørn med unge(r) i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Statsforvalteren underrettes umiddelbart på tlf.: 930 60 221.
- 6) **Tillatelsen gis til Snåsa kommune, som utpeker fellingsleder og fellingslag.** Statsforvalteren krever at deltakerne i skadefellingslaget må være registrert som lisensfellingsjeger på bjørn jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst [§ 13](#), medbringe gyldig jegeravgiftskort og våpenkort, samt dokumentasjon for avlagt skyteprøve inneværende år. Hundeførere må også være registrert som lisensjegere. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på [naturmangfoldloven](#), [viltloven](#) eller [våpenloven](#), eller forskrifter hjemlet i disse. Liste over deltakere i skadefellingslaget skal oversendes Statsforvalteren i Trøndelag før skadefellingen iverksettes. Statsforvalteren skal forut for eventuelle endringer på listen ha skriftlig beskjed.
- 7) Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens [§ 19](#). Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på bjørn, jf. §§ [15](#) og [16](#) i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
- 8) **Felling, eller forsøk på felling av bjørn, skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221).** Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted

for fellingen, samt navn på skytter, type våpen og antall skudd løsnet. Fellingsleder plikter å fremvise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking så fort som mulig etter felling. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, Statens naturoppsyn (SNO) og/eller politiet krever det. Fellingslagets leder er ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og håndteres etter [instruks for ivaretagelse av døde rovdyr](#).

- 9) Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Den/de som sårer bjørn under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet bjørnen. Statsforvalteren i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221) og nærmeste politimyndighet (telefon 02800) skal uten opphold underrettes. Statsforvalteren avgjør gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling plikter, uten godtgjøring, å bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i videre ettersøk.
- 10) **Det er ikke tillatt å bruke løs, på drevet halsende hund på bjørn i Norge.** Det er kun Miljødirektoratet som kan dispensere fra denne bestemmelsen. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund (spisshund) i forbindelse med fellingsforsøket, må det innhentes tillatelse fra kommunen til bruk av løshunder i båndtvangstiden.
- 11) Statsforvalteren kan dekke eventuelle påløpte kostnader, oppad begrenset til kr 35 900,- pr. fellingsforsøk, og inntil kr 75 000,- (6,5 jeger x 6 dager x døgnpris på kr 1 910,-) til godtgjøring for fellingsforsøk, jf. [§ 9a](#) i rovviltforskriften. Maksimal døgnpris per jeger er kr 1910,-. Dekking av feriepenge og arbeidsgiveravgift kommer i tillegg. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte.
- 12) Rapportering på skadefelling og krav om refusjon av utgifter:
 - a) Snåsa kommune/fellingsleder skal utarbeide en fellingslogg som rapporteres via [Miljøvedtaksregisteret](#) etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan fellingsforsøket ble gjennomført. Søk opp aktuell skadefellingstillatelse og trykk «Rapporter på skadefelling». Sluttrapport skal være levert senest **18. august 2023**.
 - b) Snåsa kommune/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Søknaden om refusjon av påløpte kostnader som er direkte knyttet til fellingsforsøket og godtgjøring av fellingsforsøket sendes inn til Statsforvalteren via [Elektronisk søknadssenter \(ESS\)](#) under «Konfliktdependende tiltak (rovvilt) for kommuner, organisasjoner m.fl.» umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest **18. august 2023**.

Bakgrunn

Vi viser til telefonsamtale med Snåsa kommune v/fellingsleder Kåre Sellås fredag 14. juli 2023 kl. 08:57, hvor det ble fremmet muntlig søknad om skadefelling av en bjørn i beiteområdene til Murbrekkefjell beitelag i nordvestlige deler av Snåsa kommune. Bakgrunnen for søknaden er funn av et eldre og et ferskt kadaver av sau påvist drept av bjørn i beiteområdene til Murbrekkefjell beitelag i Snåsa. I etterkant av muntlig søknad ble det funnet enda et ferskt kadaver i området, som ved vedtakstidspunkt ikke var undersøkt av Statens naturoppsyn.

Lovgrunnlaget

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak"*

Kvote for betinget skadefelling

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev av 19. mai 2023 overført myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling til de regionale rovviltneemndene. Rovviltneemnda i region 6 fattet vedtak om kvote for betinget skadefelling på bjørn i vedtak av 26. mai 2023, etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte rovviltregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, er Statsforvalterne i region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) tildelt en kvote for betinget skadefelling på totalt tre brunbjørner, gyldig fra 1. juni 2023. Det er så langt felt en (1) bjørn på denne kvoten, så gjenværende kvote er to (2) bjørner.

Vedtaket ble påklaget og er behandlet hos KLD i brev av 14. juli 2023. Departementet opprettholder kvoten på tre (3) bjørner, men setter imidlertid følgende supplerende vilkår: «De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt».

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Vi viser til Rovdata, som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåka ved å analysere DNA fra innsamlet ekskrement og hår, og det publiseres årlig rapporter om bestandsstatus for brunbjørn i Norge. De analyserte DNA-prøvene gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørner som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelinga mellom hanner og binner. Bestandsmålet er angitt i årlige ynglinger.

Ifølge [NINA Rapport 2267](#) om DNA-basert overvåkning av brunbjørn i Norge i 2022, ble det mest sannsynlig født 9,5 bjørnekull i Norge i 2022. Rapporten forteller at antall estimerte ynglinger i region 6 har blitt redusert fra 1,6 i 2021 til 1,4 i 2022. Bestandsmålet på tre årlige ynglinger ble derfor ikke nådd i 2022. Bestandsrapportene for perioden 2008-2022 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er redusert siste tre år, mens antallet individer var relativt stabilt i årene 2016-2019. Det ble registrert 24 individer av bjørn i regionen i 2022, hvorav 15 hanndyr og 9 binner. Dette er en nedgang i antall bjørner på 4 %, og det er en tydelig overvekt av hannbjørner i regionen. Antall påviste bjørner i region 6 er nå mer enn halvert sammenlignet med når den landsdekkende DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn startet i 2009. Binneandelen har vært stabil med 36 % i 2021 og 2022. Binneandelen var før dette svakt avtagende siden toppen i 2015, med en ny topp i 2020 (2021: 36 %, 2020 59 %, 2019: 35 %, 2018: 37 % 2017: 39 % 2016: 38 %, 2015: 42 %, 2014: 37 %, 2013: 34 %, 2012: 31 %, 2011: 31 %, 2010: 30 % og 2009: 30 %). Det er i rovviltforliket fastsatt et måltall om minst 40 % binneandel. Dette målet ble altså ikke nådd for 2022. På bakgrunn av disse opplysningene anser Statsforvalteren i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig ivaretatt og at føre-var-prinsippet jf. § 9 derfor kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2023 er det så langt registrert avgang av en (1) bjørn i region 6. Dette var hannbjørnen NT186, som ble felt på skadefelling i Verdal kommune 29. juni 2023. Hovedårsaken til kjent avgang av bjørner i Norge er gjennom skadefelling, og delvis lisensfelling. Det forekommer også sporadiske påkjørsler og tilfeller av nødverge. Vi er også kjent med at det er felt flere bjørn på skadefelling og lisensfelling på svensk side, forholdsvis nær grensa til region 6 de siste årene. Det er ikke registrert noen sykdom på bjørn i Norge. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og ungedødelighet hos bjørn, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på brunbjørnbestanden. Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Snåsa kommune, og Statsforvalteren anser ikke § 11 som relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Vedtaket gjelder tillatelse til skadefelling av en bjørn, og Statsforvalteren anser derfor at § 12 ikke har særlig relevans i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf.

forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Områdets betydning som beitemark

Ifølge beitebruker slippes det om lag 750 sau og lam i det aktuelle skadeområdet. Dette stemmer også med tall over tall fra Organisert beitebruk ([NIBIO Kilden](#)) for antall sau og lam sluppet på utmarksbeite i dette området tidligere år. Ifølge tall fra Organisert beitebruk beiter det også et førtitalls storfe i området. Det aktuelle skadeområdet er hovedsakelig et viktig vinterbeiteområde for reindrifta. Området er beiteprioritert med tanke på bjørn, men ligger nært forvaltningsområdet for bjørn.

Skadenes omfang og utvikling

Ved vedtakstidspunkt foreligger det to kadavre av sau påvist drept av bjørn, ett eldre og ett ferskt. Disse har antall skadedato 6. – 8. juli og 13./14. juli 2023. Dette kan indikere at skadevolder fremdeles er i området og at sporene etter bjørnen ikke er for gamle, slik at muligheten til et effektivt fellingsforsøk er til stede. I etterkant av muntlig søknad ble det funnet enda et ferskt kadaver i området, som ved vedtakstidspunkt ikke var undersøkt av Statens naturoppsyn. Ved vurdering av om det skal gis skadefellingstillatelse skal det legges vekt på føringene i regionens forvaltningsplan for rovvilt. Terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse skal være lavere utenfor forvaltningsområdet enn i områder innenfor forvaltningsområdet. En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. På tidspunkt for vedtak er påvist skadeomfang på to sauer. Med bakgrunn i spor fra radiobjeller og observasjoner i felt, har beitebrukeren i området informert Statsforvalteren om at beitedyra i området oppfører seg unormalt, og at det er observert både sauer og lam som mangler. Statsforvalteren anser skadesituasjonen som akutt og pågående.

Potensialet for fremtidige skader

Med bakgrunn i områdets betydning som beitemark og antall sau og lam på utmarksbeite i området vurderer Statsforvalteren at potensialet for fremtidige skader som betydelig. Det påvises tap av sau/rein til bjørn i området år om annet, og Statsforvalteren erstatter nesten årlig sau tapt til bjørn i beitelaget. Enkelte år forekommer betydelige tap til bjørn i dette området.

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn på 13 årlige ynglinger er ikke nådd i 2022, og heller ikke det regionale bestandsmålet for bjørn på 3 årlige ynglinger i region 6 er nådd i 2022. Murbrekkefjell har i 2023 fått forebyggende midler til forsinket slipp fram til 11. juni for å unngå rovviltskader. Statsforvalteren mener at det ikke finnes andre tilfredsstillende tiltak for å avverge tap av sau/lam enn felling i denne situasjonen.

Vurderinger rundt forekomst av binne

Det er ingen bjørner som er kjent fra DNA-treff i skadeområdet på nåværende tidspunkt, og det er ikke registrert binne i det aktuelle skadeområdet de senere år. Binna NT97 er de siste årene påvist gjennom DNA i tilgrensende områder innenfor forvaltningsområdet for bjørn. Denne binna er

imidlertid påvist i Sanddøldalen lengst øst i Grong kommune i mai i 2023, hvor hun går med to årssunger. På grunn av brunbjørnens utvandringmønster har det vist seg at det stort sett er hannbjørner som forvolder skader utenfor forvaltningsområdet. Med grunnlag i dette, vurderer Statsforvalteren at sannsynligheten for at en binne felles ved en eventuell skadefelling er relativt lav. Statsforvalteren anser derfor at skadefellingstillatelse kan gis med grunnlag i den kunnskap som foreligger for området.

Statsforvalterens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. I det aktuelle området er det på nåværende tidspunkt påvist funnet to sau/lam drept av bjørn i beiteområdet til Murbrekkefjell beitelag i Snåsa kommune, hvorav ett er ferskt. Området hvor skadene er påvist ligger utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal i utgangspunktet være lavere i disse områdene. Statsforvalteren vurderer skadeomfanget som moderat, og at skadepotensialet i dette og tilgrensende områder utover beitesesongen er betydelig. Statsforvalteren mistenker ikke forekomst av binne i området. I henhold til rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltmyndens forvaltningsplan for region 6, skadesituasjonen ved søknadstidspunktet, tapshistorikk i området og potensialet for fremtidig skade, anser Statsforvalteren det som riktig å iverksette skadefellingstillatelse av en (1) bjørn i deler av Snåsa kommune.

Klagerett og andre saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
underdirektør
Seksjon naturmangfold

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Seksjon naturmangfold

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG